

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
20:12	19:34	18:35	
20:15	19:37	18:34	ירושלים
20:11	19:34	18:35	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

אור הפרשה

י"ח ע"ה מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

כ"ז אלול תשע"ח ♦ גליון 30 ♦ פרשת נצבים

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

מלך חפץ בחיים

באיזה זכות נזכה לצאת ביום הדין ולהכתב לחיים טובים...

המלך הקדוש!

הרגעים הגדולים קרובים מתמיד. כל לב יהודי כבר רוטט בהתרגשות, בכל נשמה יהודית כבר נעים המיתרים העמוקים. בעוד ימים ספורים יהפכו התכונה והדריכות לעובדה בשטח: כרטיסי ה'שנה טובה' ייפתחו, יהודים ילחצו ידיים לחבריהם בידידות באיחולי שנה טובה, ניגוני הרגש יכבשו כל פינה, התפוח ייטבל בדבש כאות לשנה מתוקה...

ואז, בבוקרו של יום ראש השנה, ימהר כל יהודי לבית הכנסת. בעיניים נוצצות, בהתלהבות נרגשת, בשמחה שאין לתארה. כל אחד מאיתנו יפתח את המחזור ויחל בתפילה, רגע לפני שאבוקת זעקה תפרוץ בהתרגשות מפי כולנו, זעקה הבוקעת מעומק הלב ומתשתית הנפש: המלך!

ולא זעקה בלבד יש כאן, אלא משהו עמוק, נוקב, אוהב ומתפקד עד אין קץ. זעקת 'המלך' היא הרגע הנשגב בו אנו מקבלים על עצמנו מחדש את עול מלכותו, ושמחים להכריז מחדש כי אנו נאמנים לו. זעקת 'המלך' היא המעמד המרגש ויוצא הדופן, בו אנו מחליטים מחדש כי ה' הוא מלכנו ולו אנו עבדים, ואנו גאים להיות כפופים למרותו של אבינו מלכנו!

בימים אלו נעשה 'סקירה כללית', נבדוק מה טעון שיפור, היכן טעון חיזוק. נחפש את המקומות הללו ונפעל לשפרם, כדי לכבס את לבבנו ולנקות את עצמנו, למען נגיע לרגעי המלכת המלך נקיים וזכים, מצוחצחים ורעננים, כי 'רצוננו לראות את מלכנו!'

בתשובה. באכזבה הוא חזר לחפץ חיים, ורצה לפרוש מן המשימה, מהשליחות. אמר לו החפץ חיים, אתה אומר שלא עשית כלום?! דיברת שעתיים בשיעור, דע לך שהם לא דיברו לשון הרע, לא עשו עבירות, חשבו על הקב"ה במשך שעתיים! ולא עוד, אלא שמה שדיברת, זרעת גרעין, סופו שינבוט. התורה היא כמו אש, שעושה רושם בנשמה, כמו שכתוב בזוהר הקדוש. אדם שומע תורה היום, שומע מחר, ולאחר מכן יום אחד הוא חוזר בתשובה!

אדם שמקבל עליו בימים אלו קבלה, ואפילו קבלה אחת של תורה ויראת שמים, מובטח לו שיכתב לחיים. ובפרט אם הוא מקבל על עצמו לזכות את הרבים: **אני כל שבוע הולך לשיעור תורה ומביא אתי חבר - ודאי שבראש השנה הוא יזכה לשנה טובה.**

אבל מה קורה בפועל? אנשים חרדים, שומרים תורה ומצוות כל השנה כולה, והנה כשמגיע ר"ה ויום כיפור הם מפחדים ביום הדין, ואילו הרחוקים מתורה ומצוות באים לבית הכנסת וליבם שאנן ובוטח. תפוח בדבש ודי. איך זה? אלא ככל שאדם גדול יותר הוא יותר פוחד מיום הדין, ככל שהאנשים צדיקים יותר הם יותר פוחדים מיום הדין!

משל לאדם ההולך על מעקה בקצה גורד שחקים באמריקה, רק מהפחד הוא יכול. אבל אם יהיה שם תינוק הוא הולך ולא פוחד, למה כי הוא לא מביין! **כשיש דעת יש פחד, כשאין דעת אין פחד.** בן תורה שמכיר את עומק הדין מפחד מראש השנה. אנשים שלא לומדים חושבים שהם אנשים טובים, הקב"ה יותר. אבל אומר דוד המלך ע"ה "אל

תהיו כסוס כפרד אין הבין!" אל תהיו בלי דעת כסוסים, תהיו בני אדם! תהיו ברי דעת! ארבע מאות הרוגים בכבישים כל שנה! פיגועים! צריך להתפלל כדי לזכות לעוד שנה של חיים!

יש לנו מספר ימים ליום הדין, חטוף ותן צדקות, קראו תהילים, אמרו יהא שמייה רבה בכל הכח, סליחות מעומק הלב, וי"ג מידות שחכם יותר מזכות אבות! אולי חלילה יש עלינו גזירה! אולי משהו לא בסדר!!!

שנזכה להכתב לשנה טובה ומבורכת אמן.

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

אנו אומרים בראש השנה: "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, כתבנו בספר החיים למענך אלקים חיים". שואלים הספרים הקדושים מה הכוונה "למענך אלקים חיים"? אומר הקב"ה: אתה רוצה ממני חיים? מה תעשה בחיים האלו? תארו לעצמכם אדם מבקש חרב כדי לפגוע בארמונו של המלך?! אומרים אנחנו לבורא העולם, תן לנו חיים, למה? כדי שנוכל להמשיך את החיים שלנו בלי שבת, בלי תפילין, בלי תפילות. אלא אנחנו אומרים בתפילה ריבונו של עולם - למענך אלקים חיים, אנחנו רוצים חיים בשבילך! חיים של שבת, חיים של תורה, חיים של שיעורי תורה! למענך! בשבילך!

הרי בראש השנה הכל נקבע מה יהיה איתנו במשך כל השנה כולה, האם נצליח או נפסיד, האם נהיה רגועים או להיפך, כל דבר הכי הקטן שעבר עלינו השנה - נגזר בראש השנה שעברה. ולכן כדי שנזכה לשנה של חיים טובים צריך להתאמץ, לקבל על עצמינו להתקרב אל ה'.

אבל אי אפשר לקבל הכל בבת אחת, אומרים בעלי המוסר, **מי שרוצה להצליח בהתעלות, שיקבל עליו קבלה אחת בימים הללו, הוא אומר לקב"ה אני מתחיל במשהו.** ובפרט אם הוא מקבל על עצמו זיכוי הרבים אין דבר גדול מזה, והוא זוכה בדין.

חז"ל מספרים (ברכות לא) ששמואל הנביא היה שקול כמשה ואהרן, "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו קוראים אל ד' והוא יענם" מדוע זכה אלקנה אביו לבן כזה גדול? ומתרגמים מפני שהיה עולה לרגל ומעלה לבני אדם הרבה

עמו ומזכה אותן, אמר הקב"ה אתה מקרב את ישראל אלי אני אתן לך בן ששקול כנגד משה ואהרן!

כמה חשוב מי שמזכה את הרבים!! עד היום הוא לא שמר שבת, בזכותך הוא שומר שבת. כל העוונות של חילול שבת שלך נמחלים על ידו. עד היום הוא לא הניח תפילין ובגללך מניח תפילין - כל העוונות של ביטול מצות תפילין נמחלות לך.

שמה יגיד אדם, הבאתי חברים - איש לא חזר בתשובה, למה אביא חברים? מסופר על החפץ חיים ששלח יהודי לזכות את הרבים, הוא מסר שעתיים כל שבת שיעור למאתיים איש! אבל איש מהם לא חזר

רגע חושבים
עמוד 4

פינת ההלכה
עמוד 3

פרשת השבוע
עמוד 3

סיפור לשבת
עמוד 2

שוב התחנן האורח לקבל מברג, ור' יצחק נכנע לבסוף, רק כדי שחברו יפסיק להתנחל לו בתוך המכונה, ויאפשר למפעל לשוב לייצר... האורח נבלע בטבור המכונה עם המברג, כשר' יצחק כבר ממתין שיתייאש וייצא... דקה ועוד דקה חולפת, ולאחר כעשרים דקות יצא האורח מצידה השני של מכונת הענק, פניו מחויכות וידין שחורות כפחם. 'תפעיל את המכונה, יצחק. תפעיל. נראה לי שהכל בסדר עכשיו!'

ר' יצחק חשב כי חברו מהתל בו. היעלה על הדעת שעשיו הכל בסדר? בזכות מה? בזכות חבר שלא מבין דבר ומברג קטן! הוא שב והפעיל את המכונה, והמתין שעה, בדיוק. בסיומה הופתע לגלות: המכונה ייצרה 3,022 בקבוקים, תוך שעה! בדיוק קצב הייצור המבוקש, זה שהוא עמל לחזור אליו כבר כמה חודשים!

'זה לא יכול להיות', גמגם ר' יצחק חליפות והחל להתנצל על הזלזול בדעת רעהו, 'זה פשוט לא יתכן... נבדוק עוד שעה מה קורה...! אך אחרי שעה, שב המספר וחזר על עצמו. יותר מ-3,000 בקבוקים, תוך שעה! קצב הייצור החלומי חזר לאיתנו, מי היה מאמין!

ר' יצחק התהלך במפעל כחולם, לא מאמין למראה עיניו. הוא ספר שוב ושוב את הבקבוקים, ולא האמין... על אתר ניגש לחברו הטוב, טפח על כתפו בידידות והודה לו בחום. 'תספר לי, אתה חייב. מה היה שם? מה תיקנת? מה עשית? מה גילית שלא גילו טובי הטכנאים? מה תיקנת שלא הצליחו לתקן גדולי המומחים?'

חיך האורח חיוך מסתורי, והשיב תשובה גאונית בפשטותה: 'תשמע. כשסיפרת לי את הסיפור המלא, חשבתי לעצמי מה יכולה להיות הסיבה. את התשובות החכמות של הטכנאים אינני יכול לדעת, אלו כבר בדקו את המנועים, הכרטיסים האלקטרוניים, המשאבות וכל היתר... אמרתי לעצמי שהבעיה טמונה במקום אחר, אולי הכי פשוט ושגרת...'

כשנכנסתי לקרבי המכונה, לא חיפשתי משהו מסויים, אלא פשוט הבטתי סביבי לראות אם הכל תקין, אולי קרה משהו בשנים החולפות. ראיתי שחלק מהברגים התרופפו, הרעידות הרבות של המכונה שחררו את הידוקם החזק, והסקתי שכנראה המכונה הולכת ורועדת יותר כל העת, ובעקבות זאת הברגים מוסיפים להתרופף, והתוצאה הבלתי נמנעת היא - שהמכונה מייצרת פחות...'

ביקשתי מברג, ועברתי בורג אחר בורג, למלא אורך, גובה ורוחב המכונה. חיזקתי אותם אחד אחד, בחריצות, בעקביות. לא ויתרתי לאף בורג, גבוה או רחוק - הגעתי אליו, סובבתי אותו, הידקתי אותו כמקדם. ואת התוצאה - עיניך הרואות...'

ר' יצחק לחץ את ידו, והודה לו בחום. בשבוע שאחרי גם שלח לו מתנה ענקית, הן הוא שהיה לימינו להושיעו, ופעולתו - היא שהצילה את תפוקת הייצור במפעל...'

את הסיפור שמענו ממקור ראשון, זה לא משל אלא סיפור אמיתי, אך המסר שבו מאיר כברק:

בימים אלו, כל יהודי מבקש להתחזק. אך לא פעם, המחשבה שאנו נדרשים לעשות מהפכות אדירות מאיטה את צעדינו, החשיבה כי עלינו להיכנס לנבכי עניינים מורכבים ולטפל בהם משרשם - גורמת לנו להירתע, לחשוב שזה לא שייך אלינו. אך האמת היא, שלא צריך לעשות מהפכות גדולות, אלא פשוט לחזק את הברגים, לחזק את בדקי הנפש...'

לעקוב אחר הלימוד שלנו, לראות מה אפשר לשפר, מה ניתן להוסיף. לבחון את תפילתנו, לראות היכן ניתן לחזקה, להופכה ליותר ראויה, למושלמת. לוודא כי אנו עושים חסד כיאות, להבטיח שאנו שומרים על טהרת העיניים, האוזניים והפה. פשוט לעבור נושא אחר נושא, ולראות מה ניתן להוסיף בו, כיצד ניתן לחזקו, איך מהדקים את ברגיו...'

עכשיו הזמן לבחון, להתעמק. לראות מה התרופף, מה טעון חיזוק. עכשיו זו ההזדמנות השנתית לחזק את קיום רצון ה' בכל נימי נפשנו, להשיב את המפעל הרוחני שלנו לקצב הייצור המלא, להגיע לראש השנה כשהכלים הרוחניים שלנו מתפקדים כנדרש. הבה נתחזק לבחון את מעשינו ודרכינו, ונזכה להיכנס לשנה החדשה זכים ונקיים, לעשות רצון הבורא תמיד!

סיפור לשבת

הרב אשר קאפאסקי

בגלל בורג אחד

כיצד הצליח האורח לפתור את התעלומה במפעל הבקבוקים הענק?

את כל הונו ואונו, השקיע ר' יצחק ד., תושב מודיעין עילית, במפעל הבקבוקים הענק שהקים בצרפת. הוא השקיע כסף רב, שכר את טובי המומחים להקמת מפעלים, כשבחזונו - הקמת מפעל הבקבוקים מהמשוכללים ביותר באירופה. המכונות המשוכללות עבדו במרץ 24 שעות ביממה, ייצרו כ-800 בקבוקים מדי שעה, וכל זאת על בסיס תפעול אלקטרוני בלבד, משוכלל ומתקדם במיוחד. אך ר' יצחק לא הסתפק בכך, וחיפש כל דרך להגדיל עוד את כושר הייצור של המפעל.

בהשקעה אדירה של כסף, הבאת מהנדסים מהמזרח הרחוק ושיפור ושכלול כל המכונות במפעל, הצליח ר' יצחק יותר מלשש את קצב הייצור, מכ-800 בקבוקים לשעה לכ-3,000 בקבוקים לשעה. עתה היה ר' יצחק מרוצה: המפעל עובד בתפוקה מלאה, ההשקעה מניבה פירות. המפעל עומד בחזית הטכנולוגיה העילית, וקצב הייצור בו משביע רצון, וגם ריווחי במיוחד...'

לפתע הבחין ר' יצחק כי החלה ירידה ברמת הייצור... המצב לא נראה מבשר טוב!

כמה שנים חלפו, ולפתע הבחין ר' יצחק כי החלה ירידה ברמת הייצור. לפרקים היו המכונות המשוכללות מייצרות רק 2,900 בקבוקים, לפעמים אפילו פחות. המצב לא נראה מבשר טוב, קצב הייצור הלך וירד, ור' יצחק הזעיק את טובי המהנדסים והטכנאים, לפשפש בקרבי מכונות הענק ולמצוא את הסיבות לירידה בקצב הייצור.

אלו יוצאים ואלו באים, הכרטיס האלקטרוני הוחלף, גם המשאבה המנוע תוקן, המדחס שוכלל, הסרט הנע נבדק לעומק. אפס, כל אלו לא הצליחו לעצור את הירידה בקצב הייצור, לא הצליחו להשיב את המפעל לתפוקה המלאה כמקדם. בכל יום שחלף הביט ר' יצחק בעיניים כלות בקצב הייצור ההולך ופוחת, עד שעמד כבר על פחות מ-2,000 בקבוקים לשעה, אך אין לאל ידו להושיע...'

ביום מן הימים, הגיע אחד מידידיו, גם הוא תושב מודיעין עילית, לביקור בצרפת. הלה הזמין לביקור במפעל של ר' יצחק, והגיע בדיוק כשיצא מהמפעל עוד מומחה עולמי, שגבה את שכרו היקר, אך פכר ידיו בייאוש. האורח הבחין בפניו המאוכזבות של ר' יצחק, שסיפור לו בקצרה את הסיפור המוזר: המפעל ייצר בקצב אדיר, ולפתע חלה ירידה. איש אינו מבין מדוע ולמה, כל המומחים אינם יודעים את הפיתרון לתעלומה, וקצב הייצור ממשיך ויורד...'

'אולי אני אכנס לנבכי המכונה כדי להבין מה הבעיה?' - התנדב האורח. ור' יצחק גיחך לעומתו: 'מה אתה מבין בבקבוקים, במפעלים, בהנדסה מתקדמת, בטכנולוגיה עילית? טובי המומחים היו פה, איש לא פתר את הבעיה. מה יש לך להועיל?'

אך דווקא התשובה הזו - היא שיצרה לאורח אתגר. 'מה יש לך להפסיד?' - ניסה לדבר על לבו של ר' יצחק, 'תן לאורח לרגע למצוא כל פגע. אולי אני אצליח להבין מה קורה פה?', ר' יצחק השיב בשלילה: 'אני אוהב אותך ידידי, וגם מכבד את דעתך, עד נושא שאתה מבין בו פחות מכלום. עזוב, זה לא בשבילך...'

אך האורח לא הרפה, והוסיף להתווכח, עד שר' יצחק נכנע לנוכח עקשנותו, והשבית עבדו את המכונה כליל. האורח נכנס, שהה בפנים דקה או שתיים, ולפתע ביצבץ ראשו החוצה. 'תן לי בבקשה מברג' - ביקש מר' יצחק, שכמעט התפוצץ מצחוק. 'תגיד לי, אתה רציני?! היו פה טובי המקצוענים, גלאי תקלות המתקדמים בעולם. מברג?! זה מה שיושיע את המפעל שלי?'

פרשת השבוע

פרב מטל דיין

פרשת נצנים

הפרשה מתחילה בפסוק "אֲתֶם נְצִיבִים הַיּוֹם כְּלֶכֶם לְפָנַי ה'.. רָאִשֵׁיכֶם שְׁבִיטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם... טַפְּכֶם נְשִׁיכֶם וְנַרְדֵּי.. מְחֻטָּב עֵצִיף עַד שְׂאֵב מִימֶיךָ" המפרשים שאלו מדוע היה צריך משה רבינו לפרט את כל סוגי האנשים, והרי כבר נאמר "כל איש ישראל" ובוה נכללו כולם, ולשם מה בא הפירוט. דבר נוסף שראויים אם כבר באנו לפרט בין האנשים החשובים לפחות חשובים, מדוע צריך פירוט בתוככי האנשים החשובים את דרגות החשיבות "ראשיכם, זקניכם, שוטריכם" וכן באנשים הפשוטים מדוע צריך פירוט "מחוטב עיצף עד שואב מימך", והרי דוגמא אחת מספיקה לנו שמדברים על האנשים החשובים וגם על פשוטי עמך.

בספר 'והגדת' מבאר הגר"י גלינסקי זצ"ל התורה רוצה ללמד אותנו שיש דרישה מכל אדם לפי הרמה שלו, ולפי הכוחות שיש לו. אין באים

להעלות האבן לירושלים. יש להתבונן בדברי המדרש: הנה ר' חנינא מסתת אבן גדולה בו בזמן שיודע שאין בכוחו להעלותה לירושלים, אם כן על סמך מה הוא עמל? עוד זאת הוא עומד לשכור פועלים מסדר אתם את כל סדר ההובלה בזמן שאין בידו פרוטה.

מובא בשם 'החפץ חיים' ממעשה זה עלינו ללמוד לימוד נפלא: על האדם לפעול בכל מצב שהוא בלי חשבונות, ללא ידיעה מראש על ביצוע פעולתו, לפעול לשם פעולה לעשות מצידו מה שניתן לעשות, ואז רק אז שולח הקב"ה עזרו מקודש בדרך נס. וראיה לדבר הביא החפץ חיים בפרשה כתוב "לא בשמים היא" ופירש"י שאילו הייתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה. היית צריך לעלות, אמנם כן מי הוא זה שיוכל לבצע נסיעה שכזו אפילו באלף סולמות לא נגיע. מכאן נלמד שחייבים לעשות מה שביכלתנו ואז הקב"ה מסייע בסיועו.

וזה הענין גם אצל המלאכים שהם היו מוכנים לעזור לו בתנאי שגם אתה תתן 'משהוא משלך', כי הרי לכסוף הם לא נטלו ממנו שכר, וא"כ במה תתבטא נתינתו של ר' חנינא בן דוסא, לכן בקשו שיעשה 'משהוא' רק תניח את האצבע שלך. אבל בלי זה לא היה נעשה לו כל הנס הזה.

הרב משה דיין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

נוהגים לטבל את הפת בברכת המוציא בדבש או בסוכר, מ"מ טוב גם לטבל במלח ע"פ הקבלה.

מנהגי היום

זוהר שלא לכעוס בראש השנה מלבד האיטור החמור שלא לכעוס כל השנה כולה, בראש השנה זה סימן לכל השנה צריך להיזהר יותר, וזוהר שלא כעס אפילו בליבו.

מנהג טוב שלא לישון ביום ראש השנה, שאין נאה לישון ביום שבו ספרי חיים ומתים פתוחים, ועוד שהירושלמי אומר שהישן בראש השנה מזלו ישן, (ואין חיוב לקום לפני עלות השחר אם הלך לישון בלילה והשינה נצרכת לו כדי שיוכל לכוון בתפילה אלא ישן כהרגלו ויקום כדרך כל השנה שהוא קם), וכל אחד ילמד כפי יכולתו ואם אינו יודע ללמוד יקרא תהילים (ועדיף שיקרא מעט בכוונה מאשר יקרא הרבה בלא כוונה) ואם כואב לו קצת הראש או שמרגיש חלש יוכל לנוח אחר חצות היום כדי שיוכל להתחזק לעבודת ה', ופשוט שבלילה מותר לישון,

ביום הראשון של ראש השנה מנהג ישראל לעשות "תשליך" אחר תפילת מנחה, ונשים פטורות מאמירת התשליך.

תקיעת שופר

נאמר בתורה "יום תרועה יהיה לכם" ולכן מצות עשה מן התורה לשמוע קול שופר, וזוהו עיקר מצות היום, ואותם אנשים שמקפידים לעשות את הסימנים בליל ראש השנה ולא שומעים קול שופר תופסים את הטפל ומזניחים את העיקר. וצריך כל אחד צריך ללכת לבית הכנסת בבוקר כדי לשמוע קול שופר, וצריך לכוון לצאת ידי חובה בשעה שהתקוע מברך "ברוך אתה ה'... לשמוע קול שופר" ויכוון לצאת ידי חובה בברכות וגם לצאת ידי חובה מצות שמיעת קול שופר.

הרב רועי גנון כותב את מדור ההלכות באתר ההלכות נוספות נכנסו לאתרנו: Rabenu.com

בתביעה שוה לכל האנשים. גם בין הדרגות הגבוהות של החשובים שבעם, יש הבדלים מכל אחד יש דרישה לפי כוחותיו והשגותיו. וכן גם בין האנשים הפשוטים, אין דרישה שוה, מכל אחד יש דרישה לפי כוחותיו הוא נתבע. ולכן אמנם "אתם נצבים היום כלכם לפני ה'" אבל דעו לכם מכל אחד יש דרישה אחרת.

דוגמא לדבר מצינו במדרש (ילקוט שמעוני משלי רמז תתקס) מעשה ברבי חנינא בן דוסא שראה בני עירו מעלים נדרים ונדבות לירושלים, אמר הכל מעלים ואני איני מעלה? יצא לעיר וראה אבן אחת, ופיתחה ומרקה ואמר להעלותה לירושלים, נזדווגו לו חמשה בני אדם אמר להם מעלים אתם לי את האבן הזאת לירושלים, אמרו לו תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלים לך את אבנך לירושלים ובלבד שתתן אצבעך עמנו, נתן אצבעו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים, בקש ליתן להם את הסלעים ולא מצאם, נכנס ללשכת הגזית אמרו לו שמא מלאכי השרת הם וקראו עליו הפסוק הזה חזית איש מהיר במלאכתו. ע"כ.

הרי גם ר' חנינא בן דוסא שהיה עני מרוד לא הרגיש שהוא פטור מלהביא נדבה לבית המקדש, והגם שאין בידו אפשרות להביא 'בהמה' ככל האנשים, חיפש עיצה להביא גם הוא כפי כוחו, הלך ומצא אבן, ועשה בה עיבוד והכין אותה שתהיה מכובדת, וראויה לשימוש בבית מכובד. והקב"ה עשה עימו נס ופלא ושלח לו מלאכים שיעזרוהו

ה"יהי רצון" שאומרים על התמך, ובברכת בורא פרי העץ שמברך על התמר יכוון לפטור את פירות העץ שעל השולחן, וכן גם בברכת "שהחיינו" יכוון לפטור את כל הפירות החדשים שנמצאים לפניו על השולחן, אולם על הירקות שאוכל ושאומר עליהם את "יהי רצון" לא יברך עליהם בורא פרי האדמה כיוון שנמצא בתוך הסעודה.

יש נוהגים לאכול מפירות אלו אחר שעושים קידוש קודם נטילת ידיים לסעודה, ואלו שנוהגים כן צריכים לברך גם על הירקות בורא פרי האדמה חוץ ממה שמברכים על פירות העץ, וגם צריכים להיזהר לאכול פחות משיעור כזית כדי שלא יתחייבו בברכה אחרונה ויכנסו למחלוקת אם צריך לברך ברכה אחרונה, ובדיעבד אם אכלו יותר משיעור כזית לא יברכו ברכה אחרונה, ועדיף לנהוג כמו שכתבנו בהלכה הקודמת שישלחו ידיים ויאכלו כזית לחם ואז יעשו את כל הסימנים.

צריך להיזהר שכל המאכלים יהיו בכשרות טובה ומהודרת, ולכן זוהר להפריש מהפירות והירקות תרומות ומעשרות לפני החג, וכן זוהר שלא יהיו תולעים וחרקים בירקות, וכן שהבשר יהיה "חלק" ואם אינו מוצא בשר "חלק" עדיף שיאכל עוף.

יש נוהגים שהגדול של הבית מברך ואומר את "יהי רצון" בקול רם ובני הבית שומעים ועונים אמן ויוצאים ידי חובה ומנהג טוב הוא, אולם הראשית כל אחד ואחד מבני הבית לברך בעצמו את הברכות ולומר את ה"יהי רצון" ואינו חייב לצאת ידי חובה בברכתו של בעל הבית. ולכתחילה עדיף לברך קודם על הפרי ויטעם ממנו, ואחר כך יאמר את "יהי רצון" ושוב יטעם ממנו.

יש נוהגים שלא לאכול בראש השנה דבר חמוץ או חריף או מר וכן אפילו תבשיל מבושל שהוא חמוץ מן הנוהגים שלא לאכול, אלא אוכלים רק דברים מתוקים לסימן טוב שתהיה כל השנה טובה ומתוקה, ונוהגים לאכול בשר שמן, ומכל מקום לא יאכל הרבה עד שימלאו כריסו.

פינת ההלכה

פרב מטל דיין

הלכות ראש השנה

מנהג הסימנים

מנהג עם ישראל לאכול בשני הלילות מיני מאכלים שיש בהם רמז לסימן טוב שיהיה טוב כל השנה, ולכן נהגו לאכול דלעת, כרתף, סילקא (תרד), תמרים, רוביא (בלשון ערבית זה לוביא), רימונים, ראש כבש, תפוח בדבש או בסוכר. סדר קדימת המאכלים כך הם: 1. תמרה. 2. רימון. 3. תפוח בדבש או בסוכר. 4. רוביא. 5. קרא. 6. כרתף. 7. סילקא. 8. ראש של כבש.

אם הכרתף והסילקא (תרד) אינו מבושל נהגו שלא לאכול אותו כיוון שנהגו שלא לאכול דברים חריפים בראש השנה, ולכן יקחוהו ויאמר את "יהי רצון".

יקח ראש של כבש או איל, ואם לא מצא כבש או איל יקח ראש של בהמה אחרת או ראש של עוף, וטוב לקחת עם הראש בשר כבש ולומר "זה זכר לאילו של אברהם אבינו עליו השלום" (אמנם לא חייב דווקא לקחת עם הראש).

קידוש של יום טוב

אחר שעושים קידוש ישלחו ידיים ויברכו ברכת המוציא ויאכלו כזית לחם (27 גרם), ואחר כך יקח תמר שאותו צריך להקדים כיוון שהוא מפירות שארץ ישראל נשתבחה בהם ויברך על התמר "בורא פרי העץ", ואם הוא פרי חדש אצלו שעדין לא אכל אותו יברך עליו גם ברכת "שהחיינו" ויאכל את התמר, ואחר כך יקח תמר אחר ויאמר את

"חדש" – זוהי מילת קסם, כולנו רוצים משהו "חדש". כולנו שואפים להתחדשות, מדוע? מה יש ב"לקרוע את הנילונים" של רכב חדש, שאין ברכב ישן, מה ההתרגשות ממטבח חדש לעומת המטבח הרגיל. ומה כולנו מתלהבים ממוצר חדש, חדש שעכשיו יצא לשוק.

שאלו את הילדים הפותחים שנה חדשה בכיתה חדשה, שעל אף אכזבות ומשקעי העבר שישנם לפעמים, בתחילת שנה הם מלאים בתקווה וברצון להצליח.

אנו בני האדם אוהבים התחדשויות כי הם נקשרים אצלינו אינטואיטיבית לחיים טובים יותר. אחד ההבדלים בין האדם לבעלי החיים הוא בהתפתחות. אם נבדוק מה התפתח עולם בעלי החיים באלף שנה האחרונות ומה אצלינו בני האדם נגלה פערים עצומים. המין האנושי לא מפסיק להתפתח טכנולוגית, מדעית, רפואית, מסחרית, תקשורתית ועוד. וכל התחדשות שכזאת מרמזת לנו שטוב לנו יותר ונעים יותר מפעם. האמנם?

האם אנו מרגישים רגועים יותר ודואגים פחות מהחיים של סבא וסבתא שלנו? האם התפתחות טכנולוגית הביאה עימה רוגע ושמחה לעולם? לא בטוח.

אז כן, התחדשות זה טוב, אפילו מצוין, בתנאי שלא מחפשים התחדשות חיזונית, אלא פנימית. שנמצא בעצמנו אהבה חדשה, נתינה חדשה מבט ורוד חדש, ונזרוק את הכעס, העלבון, השנאה והקנאה הישנים.

שנזכה לשנה של התחדשות אמיתית

הרב יהודה שמעוני מרצה באתר ישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.co.il

מעשה בחצי כוס

מורה אמר לתלמידיו שהוא עומד ללמד אותם את השיעור החשוב ביותר בחייהם. הם התבקשו להביא לשיעור כוס חד פעמית. בתחילת השיעור הנכסף מלאו התלמידים את הכוס עד מחציתה לפי בקשת המורה. "הרימו אותה" אמר המורה ושאל: "האם הכוס כבדה?" "ממש לא" ענו. "יופי, המשיכו להרים את הכוס". וכך עמדו דקות ארוכות עד שנשמעו קולות חוסר נוחות מפי התלמידים על כך שיותר מידי זמן "זה כבר מכביד". התעקש המורה על עוד כמה דקות עד שהורגשה היטב תחושת התשישות בכיתה. ואז אמר לתלמידיו אלו החיים וזה הלימוד. ישנם הרבה דברים לא כ"כ נעימים בחיים השאלה כמה זמן נסחוב אותם עלינו. מריבה קטנה או כעס קל – אינם מכבידים, אבל לשאת אותם בלב לזמן ארוך זה מכביד, מעיף ומתסכל.

בואו נוריד את כוסות המים

ראש השנה אינו רק תאריך על לוח השנה המזכיר לנו לקנות תפוחים, רימונים וצנצנות דבש. ראש השנה הוא החלטה לפתוח דף חדש, ולחוות את החיים בצורה חדשה לחלוטין.

רוצים שנה טובה ומבורכת?

בכל ערב ראש השנה עורך הרה"ג דניאל זר שליט"א

פדיון נפש לשנה טובה ומבורכת!

בכה הפדיון לבטל גזרות רעות ולהשפיע על האדם

ישועות גדולות!